

Pirmenybė - aplinką tausojančioms prekėms ir paslaugoms

Europos Sąjungoje ilgainiui taps privaloma per viešuosius pirkimus perkant prekes ir paslaugas atsižvelgti į jų daromą poveikį aplinkai, tačiau jau dabar galima tai daryti savanoriškai

Giedra GRUZYDĖ

Nuo šių metų sausio VšĮ "Europos namai" ir VšĮ "Baltijos aplinkos forumas" įgyvendina Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų remiamą projektą "Žaliųjų" pirkimų, atliekų vengimo bei rūšiavimo suvokimas ir skatinimas viešajame ir verslo sektoriuose". "Žalieji" pirkimai - tai pirkimai, kai renkant prekes arba paslaugas atsižvelgiama į jų daromą poveikį gamtai bei aplinkai. Tokio principo taikymas viešuosiuose pirkimuose yra gana nauja tiek ES, tiek Lietuvoje. Įgyvendinant šį projektą ekologinio švietimo, aplinkosaugos problemų sprendimo klausimais bendradarbiauja valdžios, privataus ir nevyriausybinių sektorių atstovai.

Tausoji gamtą ir taupai

Projekto "Žaliųjų" pirkimų, atliekų vengimo bei rūšiavimo suvokimas ir skatinimas viešajame ir verslo sektoriuose tikslai keli: propaguoti "žaliųjų" pirkimų idėją suteikiant tokiems pirkimams atlikti būtiną teisę, finansų ir aplinkosaugos žinių, skatinti tikslines grupes vengti atliekų, rinkti ir rūšiuoti antrines žaliavas. Įgyvendinant šį projektą numatyta atlikti tikslinių grupių - valstybės įstaigų, nevyriausybinių organizacijų bei privataus sektoriaus - nuomonių tyrimą, kuris atskleis projekto dalyvių požiūrį į antrinių žaliavų rin-

kimą, atliekų vengimą, "žaliuosius" pirkimus bei šių principų taikymą gyvenime.

Dauguma Lietuvos įstaigų ir įmonių nėra įdiegusios atliekų rūšiavimo sistemų. Popierius, kuris galėtų būti surenkamas ir pakartotinai perdirbamas, išmetamas kartu su kitomis atliekomis. Todėl ir svarbu skatinti "žaliuosius" pirkimus, kai renkantis pirkinį atsižvelgiama ne tik į kainą, bet ir į prekės, jos gamybos proceso bei pakuotės poveikį aplinkai. Taip būtų taupomi gamtos išteklių, ugdoma tausojančio vartojimo kultūra. Projektu siekiama, kad ministerijų, žinybų darbuotojai bei jų įtakos sferoje dirbantys specialistai būtų kompetentingi aplinkosaugos srityje ir stengtųsi priimti bei įgyvendinti sprendimus, skatinančius saugoti aplinką.

Pirkti "žaliai", rinkti atliekas

Per pirmuosius projekto įgyvendinimo mėnesius iš tikslinių grupių atstovų sudaryta darbo grupė turi parengti atliekų vengimo, rūšiavimo ir surinkimo taisykles bei "žaliųjų" pirkimų gaires, teikti išsamią teisinę, aplinkosaugos ir kitų sričių informaciją. Grupės parengti projektai bus aptariamai apskritojo stalo diskusijose ir kaip dokumentai pristatomi visuomenei skatinant bei mokant žmones buitijoje vengti atliekų ir jas rūšiuoti. O ūkio subjektų vidaus taisyklės skatins taupyti popierių bei kitas prekes, padės suformuoti efektyvią atliekų tvarkymo sistemą.

Vykdam užsibrėžtus tikslus šis projektas prisidės prie ES aplinkosaugos direktyvų įgyvendinimo. Pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Europos Tarybos Direktyvos "Dėl atliekų", "Dėl pakuočių ir pakuočių atliekų" nurodo, kad valstybės narės siekdamos pagerinti aplinkos apsaugą turi imtis priemonių, kurios ribotų atliekų susidarymą, skatintų švarias technologijas ir gamybą produktų, kurie gali būti perdirbami ir vėl naudojami. Bet kuris atliekų turėtojas privalo pasirūpinti, kad jo atliekas sutvarkytų privatus arba valstybinis atliekų rinkėjas ar įmonė, be to, vartotojai turi būti informuoti apie jiems prieinamą pakuotės grąžinimą, rinkimą, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.

Įgyvendinant šias direktyvas "Žaliųjų" pirkimų, atliekų vengimo bei rūšiavimo suvokimas ir skatinimas viešajame ir verslo sektoriuose" projektu siekiama padėti (teikti informaciją) šalies valstybės įstaigoms ir privačioms įmonėms kuriant efektyvią atliekų ir pakuočių apskaitos bei surinkimo infrastruktūrą. Per visuomenines organizacijas mėginama įtraukti visuomenę į aplinkosaugos problemų sprendimą, kelti aplinkosauginę kultūrą, ugdyti harmoningus žmogaus ir gamtos santykius. Taip šis projektas prisideda prie Lietuvos aplinkosaugos strategijoje ir veiksmų programoje numatytų atliekų tvarkymo principų įgyvendinimo.

VšĮ "Europos namai" kartu su VšĮ "Baltijos aplinkos forumas" įgyvendina Europos Sąjungos struktūrinių fondų remiamą projektą "Žaliųjų pirkimų, atliekų vengimo bei rūšiavimo suvokimas ir skatinimas viešajame ir verslo sektoriuje". Šio projekto tikslas - parengti ir skatinti "Žaliųjų pirkimų" sistemos diegimą institucijose ir įmonėse.

Susidomėjus "žaliųjų" pirkimų idėja ir pasiryžus šią sistemą išbandyti savo įmonėje prašome kreiptis: VšĮ "Europos namai", el.paštas: aisvydas@eurohouse.lt, tel. (8 5) 269 1020, www.eurohouse.lt

